

Asia: VN/27217/2021

Valtioneuvoston periaatepäätös yrittäjyydestä

Lausunnonantajia pyydetään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Onko yrittäjyyden periaatepäätöksessä otettu huomioon yrittäjyyden edistämisen näkökulmasta keskeisimmät asiat?

Ei. Mitä lisäisit tai muuttaisit? [Periaatepäätöksen tavoitteena on lisätä yritysten luottamusta Suomeen hyvänä toimintaympäristönä, joka tukee kaikenlaisia pk-yrityksiä uudistumaan ja edistää uutta yrittäjyyttä. Yrittäjyyden tilannekuvassa oli kuitenkin jo todettu, että vertailumaihin verrattuna perustettavien yritysten määrä on alhainen. Jotta tavoitteissa onnistutaan, on erilaisin toimenpitein (mkl. tarjoamalla jatkossakin hallintoaloja ylittäviä tieto-, ohjaus- ja neuvontapalveluita) aktivoitava, tuettava ja helpotettava voimakkaasti myös uusien yritysten perustamista sekä mikroyritysten toimintaedellytyksiä: nämä kun ovat pohjana myöhemmälle kasvu- ja kv-yrittäjyydelle.]

2. Mitä tulisi erityisesti ottaa huomioon yrittäjyyden periaatepäätöksen toteuttamisessa?

Periaatepäätöksen kohta III: Ministeriöiden toimet yrittäjyyden kasvun edellytyksistä ja uudistumisesta kestävyys huomioiden:

Kohta 2.6 Turvataan yrittäjän uusi alkua ja kohta 3.3 Tuetaan toimintamalleja yrittäjien jaksamisen tukemiseksi osana yrityspalveluekosysteemin kehittämistyötä (mm. osana Yrityksen Talousapu – palvelua)

Maksuvaikeuksiin joutuneiden yritysten auttamiseksi, talousvaikeuksien varhaisen tunnistamisen mahdollistamiseksi sekä yrittäjien henkisen jaksamisen tueksi on kehitetty EU:n direktiivin mukaisesti Yrittäjän Talousapu palvelumallia (Early Warning), jossa valtakunnallisen puhelin- ja verkkopalvelun rinnalle on muodostunut/muodostumassa alueellisia tukipalveluita.

Koronapandemia toi korostuneesti esille tämän yritysten palvelutarpeen. Pysyväisrahoituksen saaminen toimintamallin ylläpitämiselle ja kehittämiselle myös alueellisen tukipalvelun osalta, on tärkeää toiminnan jatkuvuuden ja tunnettuuden turvaamiseksi.

Kohta 2.8 Kehitetään julkisen hallinnon yrityspalveluita ja asiointia asiakaslähtöisemmäksi ja sujuvimmiksi

Julkisten yrityspalveluiden kehittäminen asiakaslähtöisimmiksi ja yksinkertaisemmiksi, yhden luukun periaatteella toimivaksi kokonaisuudeksi, on erittäin tärkeä toimenpide. On kuitenkin huomattava, että digitalisaatioon perustuvassa asiointissa on asiakkaille tarjottava myös keskitettyjä tieto-, ohjaus- ja neuvontapalveluita, joten näiden riittävä ja osaava resurssointi on myös varmistettava.

Yrityspalvelukokonaisuuden kehittämiseen liittyy myös TE-palveluiden siirtyminen kuntiin ja sitä kautta muutokset yritysten ja työntajien asiointissa. Sähköinen TE palveluissa asiointi siirtynee vähitellen Työmarkkinatorille. Myös Työmarkkinatorilla tulee huolehtia siitä että yrittäjille ja työnantajille on tarvittaessa tarjolla keskitettyjä tieto-, ohjaus- ja neuvontapalveluita.

Periaatepäätöksen toimenpide-ehdotuksissa on mukana mm. yritysten lupaprosessien sujuvoittaminen sekä eri viranomaisille suunnattu kannustus Suomi.fi:n luvat ja valvontapalvelukerroksen hyödyntämiseen. Yrittäjien ja yritystoimintaa suunnittelevien asiakkaiden näkökulmasta tätä vaihetta edeltää kuitenkin vaadittavien lupien ja ilmoitusten selvittäminen. EU:n palveludirektiivi edellyttää keskitettyä sivustoa, josta käyvät ilmi toimialaoittain yritystoiminnassa vaaditut luvat ja ilmoitukset. Luvat löytyivät aiemmin keskitetysti yrityssuomi.fi:stä, nyttemmin suomi.fi:sta. Lupahaku, joka perustuu palvelutietovarannon (PTV) tietoihin, ei kuitenkaan toimi toivotulla tavalla, joten sen kehittämiseen tulee panostaa.

Kohta 3. Vahvistetaan pk-yritysten työnantajamielikuvaa, osaamisen johtamista ja rekrytointiosaamista osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi sekä vahvistetaan yrittäjien jaksamista

Osa rekrytointiongelmista liittyy juurikin osaavan työvoiman saatavuuden puutteisiin. Osa haasteista liittyy pelkästään epäselvyyksiin ja pelkoihin työnantajuuden velvoitteista. Siksi tietoa ja neuvontaa työntajana toimimisesta on tärkeä olla mahdollisimman helposti saatavilla, myös oikeudellista työsuhteen epäselvyyksiin liittyvälle neuvonnalle on tarvetta.

Kohta 4. Mahdollistetaan joustavat siirtymät työn tekemisen ja yrittäjyyden välillä, lisätään sääntelyn selkeyttä ja ennakoitavuutta sekä kehitetään yrittäjän sosiaaliturvaa

Kuten periaatepäätöksessä todetaan, yrittäjäksi ryhtymistä saattavat estää epäselvyydet liittyen mm. yrittäjän sosiaaliturvaan. Eri lainsäädännössä, mm. työttömyysturvassa ja eläkelainsäädännössä, on erilaisia määrittelyitä yrittäjyydelle, näitä olisi tarpeen yhdenmukaistaa. Lisäksi selkeytystä ja joustavuutta kaipaa myös sivutoimisen/päätoimisen yritystoiminnan määrittely ja kevytyrittäjän määritelmä, sillä linjavedolla on ratkaiseva merkitys uusien yritysten perustamisessa (liittyen starttirahan kriteeristöön).

3. Ovatko yrittäjyyden periaatepäätöksen toimenpiteet poikkihallinnollisen yhteistoiminnan ja koordinaation varmistamiseksi riittävät (toimenpide 6.1.)?

Kyllä.

4. Ovatko esitetyt seurantamittarit kattavat yrittäjyyden periaatepäätöksen seuraamiseksi (kohta IV)?

Seurantamittareina voisi olla myös ”Talousvaikeuksissa asioineiden yritysten määrä” sekä ”Sähköisen asioinnin tukea tarvitsevien yrittäjien määrä”

5. Miten voidaan kehittää ministeriöiden välistä poikkihallinnollista yhteistyötä yrittäjyyden periaatepäätöksen toteuttamiseksi?

-

6. Muut mahdolliset huomiot yrittäjyyden periaatepäätökseen.

Periaatepäätöksessä on huomioitu monipuolisesti erilaisia toimenpiteitä yrittäjyyden edistämiseksi.

Käsityksemme kuitenkin on, että uusien yritysten perustamisen ja innovaatio/keksintötoiminnan palveluiden kehittäminen (ml. uudet kehittämisspalvelut, alueelliset ja valtakunnalliset neuvontapalvelut) ovat keskeinen osa myös tämän periaatepäätöksen tavoitteiden toteutumisessa.

Yrityksiä koskevia palveluita ja velvoitteita on paljon, ja niiden kehittäminen ja tarjoaminen tapahtuu edelleen pitkälle hallinnonalaisissa ”siiloissa”. Asiakkaalle pirstaleinen palveluekosysteemi.

Strandberg Stefan
Etelä-Savon ELY - TE-asiakaspalvelukeskus